

Szkoła Główna Handlowa w Warszawie

ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA REGIONÓW 2014

Województwo śląskie

Dr hab. Hanna Godlewska-Majkowska, prof. SGH

Dr Agnieszka Komor

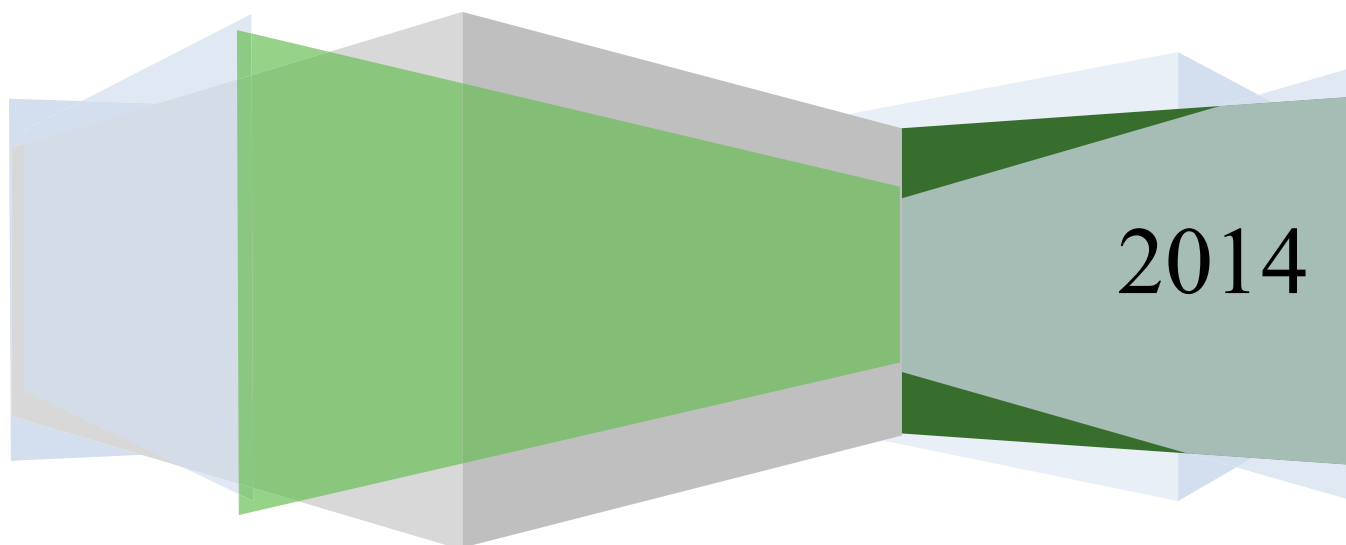
Dr Patrycjusz Zarębski

Mgr Mariusz Czernecki

Mgr Magdalena Typa

Raport przygotowany na zlecenie
Polskiej Agencji Informacji i Inwestycji Zagranicznych S.A.
w Instytucie Przedsiębiorstwa Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie

Warszawa, grudzień 2014

Polska Agencja Informacji i Inwestycji Zagranicznych (PAIiIZ) jest instytucją rządową, która pomaga inwestorom od 1992 roku. Misją PAIiIZ jest tworzenie pozytywnego wizerunku Polski w świecie i dzięki temu zwiększenie napływu bezpośrednich inwestycji zagranicznych poprzez zachęcanie międzynarodowych firm do inwestowania w Polsce. PAIiIZ jest przydatnym partnerem dla zagranicznych przedsiębiorców wchodzących na polski rynek. Agencja przeprowadza inwestorów przez wszystkie niezbędne procedury administracyjne oraz prawne dotyczące danego przedsięwzięcia. Zapewnia również szybki dostęp do kompleksowej informacji dotyczących kwestii prawnych i biznesowych w zakresie inwestycji. Ponadto, pomaga w znalezieniu odpowiednich partnerów oraz dostawców, wraz z nowymi lokalizacjami.

PAIiIZ zapewnia bezpłatne profesjonalne usługi doradcze dla inwestorów, w tym:

- pomoc przy wyborze lokalizacji inwestycji w Polsce,
- dostosowane do potrzeb inwestorów wizyty w Polsce,
- informacje na temat otoczenia prawnego i gospodarczego Polski,
- informacje na temat dostępnych zachęt inwestycyjnych,
- ułatwianie kontaktów z władzami centralnymi i lokalnymi,
- identyfikację dostawców i wykonawców,
- opiekę nad inwestorami działającymi na terenie Polski (wsparcie reinwestycji w Polsce).

Oprócz **Krajowego Punktu Kontaktowego (KPK) OECD** prowadzi także Punkt Informacyjny dla firm, które są zainteresowane Funduszami Europejskimi. Działalności Agencji jest wspierana przez **Regionalne Ośrodki Pomocy Inwestorom**. Dzięki szkoleniom i stałemu wsparciu Agencji, ośrodki zapewniają kompleksowe usługi dla inwestorów na poziomie województwa.

Na stronie internetowej **www.paiz.gov.pl** inwestor znajdzie wszystkie niezbędne informacje o Polsce, polskiej gospodarce, regulacjach prawnych oraz inne szczegółowe informacje, które mogą być przydatne dla każdej firmy chcącej prowadzić swoją działalność na terenie Polski.

W 2011 roku zostało powołane Centrum Współpracy Gospodarczej PAIiIZ Chiny - Polska zapewniając kompleksowe informacje o możliwościach inwestycyjnych w Polsce oraz oferując wsparcie dla chińskich firm w trakcie procesu inwestycyjnego. Centrum jest odpowiedzialne za: promocję Polski jako lokalizacji dla inwestycji zagranicznych, identyfikację źródeł zagranicznych inwestycji bezpośrednich, wspieranie misji i delegacji z Chin, przygotowywanie analiz i informacji, utrzymując stały kontakt z chińskimi firmami działającymi w Polsce. Więcej informacji o projekcie "Go China" można znaleźć na stronie: **www.gochina.gov.pl**.

Od 2013 roku natomiast PAIiIZ realizuje program "Go Africa". Jego celem jest zachęcenie polskich przedsiębiorców do wejścia na rynki afrykańskie jak również promocja Polski w Afryce. By ten cel został osiągnięty PAIiIZ organizuje: misje rozpoznawcze do krajów afrykańskich, udział polskich przedsiębiorców w targach, konferencjach, seminariach i warsztatach w Polsce jak również w Afryce. Ponadto Agencja przygotowuje publikacje o rynkach afrykańskich. Więcej informacji o projekcie "Go Africa" można znaleźć na stronie: **www.goafrica.gov**.

WSTĘP

Niniejszy raport powstał na zamówienie Polskiej Agencji Informacji i Inwestycji Zagranicznych jako kolejna edycja raportów atrakcyjności regionów. Raporty te są corocznie publikowane od 2008, co jest efektem wykorzystania w praktyce gospodarczej badań naukowych prowadzonych od 2002 roku, pod kierunkiem dr hab. H. Godlewskiej-Majkowskiej w Szkole Głównej Handlowej, w Kolegium Nauk o Przedsiębiorstwie, w Instytucie Przedsiębiorstwa. Wszyscy Autorzy stanowią trzon zespołu, rozwijającego metodykę pomiaru atrakcyjności inwestycyjnej regionów.

Raport składa się z kilku części. W pierwszej z nich zaprezentowano w sposób syntetyczny gospodarkę województwa śląskiego, zwracając uwagę na jego potencjał społeczno-gospodarczy oraz poziom i strukturę gospodarki. W zamieszczonej w tej części opracowania znajduje się tabelaryczne syntetyczne ujęcie najważniejszych informacji społeczno-gospodarczych z uwzględnieniem ocen atrakcyjności inwestycyjnej. Następnie zaprezentowano pozycję województwa na tle innych regionów Polski i Unii Europejskiej, zwracając uwagę na najważniejsze dla regionu rodzaje przemysłu oraz sektory wysokiej szansy.

Drugą część raportu poświęcono ukazaniu wewnętrznego zróżnicowania atrakcyjności inwestycyjnej województwa śląskiego w skali powiatów i gmin. W tym celu wykorzystano wyniki badań naukowych Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie odnoszące się do wszystkich gmin i powiatów w Polsce, co czyni zaprezentowane oceny śląskich powiatów i gmin porównywalnymi z ocenami innych jednostek w pozostałych województwach Polski.

Trzecia część raportu jest poświęcona prezentacji wiodących instytucji otoczenia biznesu w województwie ze wskazaniem rodzaju wsparcia dla inwestorów. Następnie ukazane jest rozmieszczenie i efekty działalności specjalnych stref ekonomicznych w województwie.

Część tę kończy prezentacja wyników konkursu „Gmina na 5!”, który pozwolił na wyłonienie gmin, które nie tylko są bardzo atrakcyjne pod względem atrakcyjności inwestycyjnej, ale i odznaczają się najlepszą dostępnością informacji użytecznych dla inwestorów i przedsiębiorców w kontaktach przez Internet.

Raport wieńczy aneks, w którym ujęto zestawienie tabelaryczne ocen atrakcyjności inwestycyjnej dla powiatów i gmin województwa. Zawiera on również tabelaryczne zestawienie efektów funkcjonowania Specjalnych Stref Ekonomicznych.

W pracy zastosowano dwa podejścia do atrakcyjności inwestycyjnej. Wyróżniono **potencjalną atrakcyjność inwestycyjną** definiowaną jako zespół regionalnych walorów lokalizacyjnych, które mają wpływ na osiąganie celów inwestora (np. w postaci kształtowania się kosztów prowadzonej działalności gospodarczej, przychodów ze sprzedaży, rentowności netto oraz konkurencyjności danej inwestycji).

Ponadto zastosowano pojęcie rzeczywistej atrakcyjności inwestycyjnej, rozumianej jako zdolność regionu do wykreowania satysfakcji klienta - inwestora i wywołania absorpcji kapitału finansowego i rzeczowego w formie inwestycji. Można ją mierzyć za pomocą efektywności poniesionych nakładów kapitału.¹

Wskaźniki potencjalnej atrakcyjności inwestycyjnej w wersji podstawowej (PAI1) oceniają walory lokalizacyjne regionów. Są one obliczane dla jednostek różnych szczebli podziału statystycznego (gminy, powiaty, podregiony, województwa). Wskaźniki odnoszą się do całości gospodarki narodowej oraz do poszczególnych wybranych sekcji gospodarki: C - przemysłu przetwórczego, G - handlu i napraw, I - turystyki i gastronomii, M - działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej. Sekcje te stanowią trzon gospodarki regionalnej.

W raportach oprócz wskaźników PAI1 wykorzystano wskaźniki skonstruowane wyłącznie dla województw, w oparciu o wiele cech dostępnych od poziomu województw. Umożliwiają znacznie szerszy kontekst ocen atrakcyjności inwestycyjnej w porównaniu do wskaźników PAI1. Są to wskaźniki grupy PAI2, opracowane na potrzeby oceny atrakcyjności inwestycyjnej w ujęciu ogólnym, czyli dla gospodarki narodowej a także w odniesieniu do ww. sekcji gospodarki.

Ponadto w raporcie wykorzystano oceny rzeczywistej atrakcyjności inwestycyjnej (RAI), nawiązującej do napływu kapitału inwestycyjnego oraz efektów inwestycji, rozpatrywanych z punktu widzenia produktywności i efektywności poniesionych nakładów. Rzeczywista atrakcyjność inwestycyjna może być odnoszona do poziomu województw ze względu na dostępność danych statystycznych.

Zaproponowane miary są przedmiotem corocznej ewaluacji, dzięki konsultacjom z instytucjami obsługującymi inwestorów zagranicznych, jak i bezpośrednim kontaktom zespołu z jednostkami samorządu terytorialnego oraz organizacjami przedsiębiorców. Z opisem metodycznym pomiaru atrakcyjności inwestycyjnej regionów Polski oraz powiatów i gmin można zapoznać się na stronie **Instytutu Przedsiębiorstwa Szkoły Głównej Handlowej** (<http://kolegia.sgh.waw.pl/pl/KNoP/struktura/IP/struktura/ZOB/>), a także w licznych publikacjach naukowych i ekspertyzach.

1. Szerzej na ten temat m.in. w: *Atrakcyjność inwestycyjna regionów Polski jako źródło przedsiębiorczych przewag konkurencyjnych*, praca zespołowa pod red. H. Godlewskiej-Majkowskiej, Studia i Analizy Instytutu Przedsiębiorstwa, Oficyna Wydawnicza SGH, Warszawa 2012; H. Godlewska-Majkowska, *Polish regions and their investment attractiveness in the EU*, w: *POLAND Competitiveness Report 2013. National and Regional Dimensions*, M. Weresa (editor), Oficyna Wydawnicza SGH, Warszawa 2013, s. 299-316.

1. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARKI REGIONALNEJ WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

Województwo śląskie jest jednym z najatrakcyjniejszych województw pod względem atrakcyjności inwestycyjnej. Potwierdza to wysoka wartość PKB, jaką tworzy region. Wpływa na to szereg czynników związanych głównie zasobami naturalnymi województwa, które zdeterminowały rozwój gospodarczy regionu.

Głównymi atutami województwa są:

- największy w Polsce zespół miejski, tworzący wyjątkowy potencjał inwestycyjny,
- największy w Polsce węzeł komunikacyjny sprzyjający rozwojowi przemysłu o licznych powiązaniach kooperacyjnych. Dobre połączenia komunikacyjne zapewniają: Międzynarodowy Port Lotniczy „Katowice”, autostrada A4, droga E40 (trasa europejska), droga E75 (trasa europejska), oraz bezpośrednie połączenia kolejowe z takimi miastami jak: Berlin, Wiedeń, Budapeszt, Bratysława, Praga, Moskwa, Hamburg,
- najsilniej uprzemysłowiony region Polski, o specjalizacjach tradycyjnych (górnictwo, hutnictwo, maszynowy), ale poddawany skutecznej restrukturyzacji,
- liczne podstrefy ekonomiczne oferujące atrakcyjne tereny inwestycyjne,
- główne kierunki kształcenia w województwie odnoszą się do nauk ścisłych i kierunków technicznych (Politechnika Częstochowska, Politechnika Śląska), co głównie wynika z cech gospodarki regionu,
- województwo posiada szerokie możliwości inwestowania, co potwierdzają bardzo wysokie oceny potencjalnej, jak i rzeczywistej atrakcyjności inwestycyjnej dla: gospodarki narodowej, przemysłu kapitałochłonnego, pracochłonnego, handlu, turystyki, pośrednictwa finansowego usług dla biznesu oraz edukacji.

Zbiorczą charakterystykę województwa zawiera tabela 1.

Tabela 1. Ogólna charakterystyka gospodarki województwa śląskiego

Wyszczególnienie	Województwo śląskie	Polska	Udział procentowy województwa w wielkości krajowej
Potencjał rynkowy			
PKB per capita w 2012 r. (zł/osoba)	44065,9	41439,1	-
Liczba ludności (osoby stan na stan na 31 XII 2013)	4599447	38495659	11,9%
Potencjał zasobów pracy			
Absolwenci szkół wyższych	44687	454986	9,8%

w 2013 r. (osoby)				
Absolwenci szkół średnich w 2013 r. (osoby)		30612	271333	11,3%
Liczba pracujących w 2013 r. (osoby)		1903	15568	12,2%
Struktura pracujących w 2013 r.		sektor rolniczy 2,6%	12,0%	
		sektor przemysłowy 39,7%	30,5%	
		sektor usługowy 57,7%	57,5%	
Nakłady inwestycyjne i kapitał spółek z udziałem kapitału zagranicznego w województwie				
Nakłady inwestycyjne w 2012 r. (mln zł)		6776,9	79942,6	8,5%
Kapitał spółek w 2012 r. (mln zł)		19124,0	206992,3	9,2%
Specjale strefy ekonomiczne w województwie				
– Katowicka				
Oceny wyróżniające województwo kujawsko-pomorskie wg PAI2 i RAI (klasa A, B i C)				
Potencjalna atrakcyjność inwestycyjna PAI_2		Gospodarka narodowa klasa A Przemysł kapitałochłonny klasa B Przemysł pracochłonny klasa A Handel klasa A Edukacja klasa B		
Rzeczywista atrakcyjność inwestycyjna RAI		Gospodarka narodowa klasa C Przemysł klasa C Handel klasa C Turystyka klasa C Działalność profesjonalna naukowa i techniczna klasa C		
Wyróżnione powiaty i gminy wg PAI1_GN				
Powiaty	Klasa A	m.Tychy, m.Gliwice, m.Chorzów, m.Bielsko-Biała, m.Żory, m.Katowice, m.Świętochłowice, m.Rybnik, m.Dąbrowa Górnicza, m.Mysłowice, m.Ruda Śląska, m.Jastrzębie-Zdrój, m.Zabrze, m.Sosnowiec, bieruńsko-lędziński, m.Piekary Śląskie, m.Bytom, m.Częstochowa, mikołowski, m.Siemianowice Śląskie		
	Klasa B	pszczyński, m.Jaworzno, będziński, bielski		
Gminy	Klasa A	Chorzów (m), Świętochłowice (m), Knurów (m), Żory (m), Tychy (m), Gliwice (m), Bielsko-Biała (m), Łaziska Górne (m), Radzionków (m), Ruda Śląska (m), Jastrzębie-Zdrój (m), Czeladź (m), Będzin (m), Rybnik (m), Siemianowice Śląskie (m), Radlin (m), Cieszyn (m), Katowice (m), Mysłowice (m), Piekary Śląskie (m), Sosnowiec (m), Mikołów (m), Bytom (m), Zawiercie (m), Racibórz (m), Bieruń (m), Pyskowice (m), Zabrze (m), Częstochowa (m), Dąbrowa Górnicza (m), Żywiec (m), Wojkowice (m), Tarnowskie Góry (m), Lędziny (m), Wodzisław Śląski (m), Jaworzno (m), Imielin (m), Ustroń (m), Rydułtowy (m), Sławków (m), Lubliniec (m), Wisła (m), Pawłowice (w), Ornontowice (w), Goczałkowice-Zdrój (w), Suszec (w), Bestwina (w), Kozy (w), Świerklany (w), Jasienica (w), Wiry (w), Jaworze (w), Zebrzydowice (w), Bobrowniki (w), Miedźna (w), Ożarów (w), Porąbka (w), Krupski Młyn (w), Chełm Śląski (w), Olsztyn (w), Psary (w), Buczkowice (w), Skoczów (m-w), Wilamowice (m-w), Pszczyna (m-w), Strumień (m-w), Czechowice-Dziedzice (m-w)		
	Klasa B	Miasteczko Śląskie (m), Pszów (m), Myszków (m), Szczyrk (m), Kalety (m), Czernichów (w), Chybie (w), Mszana (w), Poczesna (w), Herby (w), Wilkowice		

		(w), Godów (w), Poraj (w), Kamienica Polska (w), Gierałtów (w), Łękawica (w), Świerklanec (w), Mierzęcice (w), Bojszowy (w), Jejkowice (w), Lipowa (w), Brenna (w), Dębówiec (w), Łodygowice (w), Gąsowice (w), Markłowice (w), Hażlach (w), Węgierska Górka (w), Zbrosławice (w), Mstów (w), Kochanowice (w), Kobiór (w), Ogrodzieniec (m-w), Łazy (m-w), Siewierz (m-w), Czerwionka-Leszczyny (m-w), Żarki (m-w), Krzepice (m-w)
--	--	--

Objaśnienia

(m) – gmina miejska, (w) – gmina wiejska, (m-w) – gmina miejsko-wiejska

PAI – potencjalna atrakcyjność inwestycyjna, RAI – rzeczywista atrakcyjność inwestycyjna

* Więcej informacji w Aneksie w tab. 3.

Źródło: opracowanie własne.

Liczba osób zamieszkujących województwo w roku 2013 to 4599447 mieszkańców, co stanowiło 11,9% ludności Polski. W województwie śląskim struktura wieku w roku 2013 przedstawiała się następująco: na wiek przedprodukcyjny przypadało 16,9% osób, produkcyjny: 63,8% i poprodukcyjny: 19,3% (Polska analogicznie: 18,2%, 63,4% i 18,4%).

Główny potencjał dla tworzenia kapitału ludzkiego w województwie stanowi 41 uczelni wyższych, w których kształci się 144545tys. studentów, czyli 9,3% studentów w skali kraju. W województwie do szkół zasadniczych uczęszcza 10,9% uczniów województwa, natomiast do techników 12,0%.

Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie była równa w sierpniu 2014 r. 9,9%, dla porównania w Polsce - 11,7%.² Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w pierwszym półroczu 2014 wyniosło 4048,3zł, czyli 107,4% średniego wynagrodzenia w Polsce.

Województwo śląskie dostarczyło w 2012 r. 12,7% produktu krajowego brutto Polski. W przeliczeniu na jednego mieszkańca stanowiło to 44065,9zł, przy średniej dla Polski 41439,1zł. Wynik ten plasuje województwo śląskie na 3 miejscu w kraju. Dynamika wzrostu PKB w województwie w latach 2003-2012 wyniosła 178,6%, przy średniej dla Polski równej 189,2%.

W porównaniu do całego kraju, struktura zatrudnienia w województwie charakteryzuje się udziałem sektora usług na poziomie 57,7% podczas gdy na sektor rolniczy i przemysłowy przypada analogicznie 2,6% i 39,7% pracujących (GUS, BDL 2014).

W strukturze przemysłu województwa śląskiego można zauważyć wpływ restrukturyzacji typowej dla regionów o genezie górniczo-hutniczej. Wyrazem tego jest wysoki udział w wartości produkcji sprzedanej całego przemysłu województwa na koniec 2013 roku produkcji pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli (23%). W strukturze przemysłu nadal ważną rolę odgrywa produkcja metali (13%), górnictwo i

² Bezrobotni oraz stopa bezrobocia wg województw, podregionów i powiatów (stan w końcu sierpnia 2012 r.) GUS.

wydobywanie (13%), produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń (8%) oraz produkcja artykułów spożywczych (7%).

Jako największy region przemysłowy Polski województwo śląskie zdecydowanie zajmuje czołowe lokaty pod względem pozycji konkurencyjnej w wielu rodzajach przemysłu. Na szczególną uwagę zasługuje jednak fakt, iż województwo odznacza się znacznymi udziałami w krajowej produkcji sprzedanej w takich rodzajach produkcji jak:

- produkcja metali (59% krajowej produkcji w 2013r.),
- górnictwo i wydobywanie (44%),
- produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli (39%).
- produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń (22%),
- produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych (16),
- produkcja urządzeń elektrycznych (15),
- produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana (15%),
- produkcja artykułów spożywczych (7%).

W ostatnich trzech latach województwo śląskie podwyższyło lub utrzymało swoją pozycję konkurencyjną, mierzoną udziałem w krajowej wartości produkcji sprzedanej w przypadku następujących działów przemysłu:³

- produkcja metali,
- produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych,
- produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli,
- produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń,
- produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych,
- produkcja artykułów spożywczych,
- produkcja urządzeń elektrycznych,
- produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana.

Dla inwestorów istotne znaczenie może mieć to, które sektory są postrzegane jako strategiczne przez władze województwa śląskiego. Na podstawie strategii rozwoju regionalnego można do nich zaliczyć: sektor MŚP, sektor B+R i wdrożenie nowych technologii, sektor rolno-spożywczy, sektor turystyczny, unowocześnianie tradycyjnych sektorów (węglowy, stalowy, koksowniczy).

Ważną wskazówką dla inwestorów zainteresowanych dokonaniem inwestycji w województwie śląskim, może być lista tzw. sektorów wysokich szans, ustalona przez Polską

³ Obliczenia na podstawie Biuletynu Statystycznego Województwa Śląskiego, I kwartał 2014 oraz Biuletynu Statystycznego I kwartał 2014, www.stat.gov.pl (10.11.2014) . Za utrzymanie pozycji konkurencyjnej uznano zmianę do 0,25 punktu procentowego.

Agencję Informacji i Inwestycji Zagranicznych przy współpracy z samorządem województwa śląskiego w oparciu o obserwacje tendencji w zakresie napływu inwestycji do tego województwa. Są to sektory:

- motoryzacyjny,
- BPO,
- IT,
- turystyczny,
- inwestycji ekologicznych,
- energetyki odnawialnej (OZE).

Inwestycje te mogą być lokowane w specjalnie przygotowanych na preferencyjnych warunkach atrakcyjnych lokalizacjach oferowanych przez **Katowicką** Specjalną Strefę Ekonomiczną, w **następujących podstrefach**:

- **SSE Katowicka** podstrefy: Bielsko-Biała (m), Bieruń (m), Bytom (m), Czechowice-Dziedzice (m-w), Czerwionka-Leszczyny (m-w), Częstochowa (m), Dąbrowa Górnicza (m), Gliwice (m), Godów (w), Jastrzębie-Zdrój (m), Katowice (m), Knurów (m), Koniecpol (m-w), Lubliniec (m), Miedźna (w), Orzesze (m), Pawłowice (w), Racibórz (m), Radziechowy-Wieprz (w), Rajcza (w), Rudziniec (w), Rybnik (m), Siemianowice Śląskie (m), Siewierz (m-w), Sławków (m), Sosnowiec (m), Tychy (m), Zabrze (m), Zawiercie (m), Żory (m).

We wszystkich wymienionych lokalizacjach inwestorzy mogą uzyskać ulgę w podatku dochodowym sięgającą 25% - 45%, w zależności od wielkości przedsiębiorstwa - więcej na temat zasad pomocy publicznej:

http://www.paiz.gov.pl/strefa_inwestora/zachety_inwestycyjne_w_sse.

2. POZYCJA WOJEWÓDZTWA NA MAPIE ATRAKCYJNOŚCI INWESTYCYJNEJ POLSKI I UNII EUROPEJSKIEJ

Województwo śląskie charakteryzuje się bardzo wysoką ogólną atrakcyjnością inwestycyjną, o czym świadczy przyznanie województwu klasy A wg wskaźnika potencjalnej atrakcyjności inwestycyjnej PAI 2_GN. Region uzyskał także bardzo wysokie oceny potencjalnej atrakcyjności inwestycyjnej dla sekcji: przemysł pracochłonny (klasa A), przemysł kapitałochłonny (klasa B), handel (klasa A).⁴

⁴ Sekcja C - przemysł przetwórczy, sekcja G - handel i naprawy, sekcja I - hotele i restauracje, sekcja M - działalność profesjonalna, naukowa i techniczna. Z opisem metodycznym pomiaru atrakcyjności inwestycyjnej regionów Polski oraz powiatów i gmin można zapoznać się na stronie Instytutu Przedsiębiorstwa Kolegium Nauk o Przedsiębiorstwie Szkoły Głównej Handlowej - <http://kolegia.sgh.waw.pl/pl/KNoP/struktura/IP/publikacje>

Atrakcyjność inwestycyjną można także określić na podstawie wskaźników rzeczywistej atrakcyjności inwestycyjnej (RAI), opartych na mikroklimatach takich jak: produktywność majątku trwałego, produktywność pracy, gospodarka finansowa JST oraz nakłady inwestycyjne. Region uzyskał ponadprzeciętne oceny wskaźników RAI dla gospodarki narodowej, przemysłu przetwórczego, handlu i napraw, hoteli i restauracji oraz działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej.

W roku 2012 region zajął drugie miejsce w Polsce pod względem nagromadzonego kapitału podstawowego w spółkach z udziałem kapitału zagranicznego (9,2% jego wartości we wszystkich województwach).

Województwo śląskie wyróżnia się także wzrostem konkurencyjności na rynku bezpośrednich inwestycji zagranicznych, o czym świadczy fakt, iż w latach 2003-2011 udział w rynku liczony wartością kapitału zagranicznego w ww. spółkach wzrósł z 8,3% do 9,2%.

W oparciu o metodykę opracowaną przez zespół Instytutu Przedsiębiorstwa w ramach badań statutowych Kolegium Nauk o Przedsiębiorstwie Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie, od dwóch lat tworzona jest ocena atrakcyjności inwestycyjnej dla wszystkich regionów Unii Europejskiej. Ocena ta oparta jest na pomiarze atrakcyjności zasobów pracy, rynku oraz innowacyjności.⁵

Wśród regionów Unii Europejskiej województwo śląskie posiada dość niską atrakcyjność inwestycyjną (klasa D). Spośród 270 przebadanych regionów województwo śląskie zajęło 179 miejsce, poprawiając swoją pozycję o jedną lokatę względem zeszłorocznego badania. Wśród polskich regionów województwo śląskie wyróżnia dość wysoka ocena mikroklimatu rynkowego (klasa C, pozycja 114 wśród regionów Unii Europejskiej, druga w Polsce po województwie mazowieckim). Ponadto województwo śląskie posiada przewagę konkurencyjną w zakresie kapitału ludzkiego, ocenionego na klasę C.

Warto dodać, że ze względu na różną metodologię badań dla regionów w Polsce oraz regionów w Unii Europejskiej oraz zmienne uwzględnione w badaniu, ich wyniki są nieporównywalne. Dzieje się tak dlatego, że nie wszystkie dane dotyczące województw, gmin i powiatów są dostępne (np. nie wszystkie regiony posiadają aktualne informacje dotyczące infrastruktury).

Województwo jest bardziej atrakcyjne między innymi niż regiony:

- **austriackie:** Burgenland;
- **belgijskie:** Prov. Luxembourg;

⁵ Więcej: *Atrakcyjność inwestycyjna regionów Polski na tle Unii Europejskiej*, praca zbiorowa pod red. H. Godlewskiej-Majkowskiej, Oficyna Wydawnicza SGH, Warszawa 2014 oraz <http://kolegia.sgh.waw.pl/pl/KNoP/struktura/IP/struktura/ZOB/>

- **brytyjskie:** West Wales and The Valleys, Cornwall and Isles of Scilly, Lincolnshire;
- **bułgarskie:** Severoiztochen, Yugoiztochen, Severen tsentralen, Yuzhen tsentralen, Severozapaden;
- **czeskie:** Jihozápad, Moravskoslezsko, Střední Morava, Severozápad;
- **francuskie:** Auvergne, Basse-Normandie, Limousin, Bourgogne, Champagne-Ardenne, Poitou-Charentes, Picardie;
- **greckie:** Kentriki Makedonia, Kriti, Notio Aigaio, Thessalia, Ipeiros, Dytiki Ellada, Sterea Ellada, Ionia Nisia, Dytiki Makedonia, Voreio Aigaio, Peloponnisos, Anatoliki Makedonia, Thraki;
- **hiszpańskie:** Ciudad Autónoma de Ceuta, Andalucía, Illes Balears, Canarias, Castilla-La Mancha, Región de Murcia, Extremadura;
- **litewskie:** Lietuva; **łotewskie:** Latvija;
- **niemieckie:** Weser-Ems, Sachsen-Anhalt, Lüneburg;
- **portugalskie:** Região Autónoma da Madeira, Algarve, Norte, Alentejo, Região Autónoma dos Açores, Centro;
- **rumuńskie:** Vest, Nord-Vest, Centru, Sud-Est, Nord-Est, Sud-Vest Oltenia, Sud - Muntenia;
- **słowackie:** Západné Slovensko, Stredné Slovensko, Východné Slovensko;
- **słoweńskie:** Vzhodna Slovenija;
- **węgierskie:** Nyugat-Dunántúl, Közép-Dunántúl, Dél-Dunántúl, Észak-Magyarország, Dél-Alföld, Észak-Alföld;
- **włoskie:** Valle d'Aosta/Vallée d'Aoste, Marche (NUTS 2006), Campania, Abruzzo, Umbria (NUTS 2006), Molise, Sardegna, Sicilia, Puglia, Calabria, Basilicata

3. ZRÓŻNICOWANIE WEWNĘTRZNE ATRAKCYJNOŚCI INWESTYCYJNEJ WOJEWÓDZTW

Atrakcyjność inwestycyjna poszczególnych jednostek administracyjnych województwa jest wynikiem oceny istotnych z punktu widzenia inwestora warunków dla prowadzenia działalności gospodarczej. Za czynniki te przyjmuje się: sytuację na rynku pracy, wyposażenie w infrastrukturę techniczną oraz społeczną, a także sytuację rynkową oraz uwarunkowania przyrodnicze.

Ocena **ryнку pracy** informuje inwestora o możliwości pozyskania pracowników do planowych przedsięwzięć gospodarczych, nadwyżce lub niedoborach tych pracowników, co pośrednio wpływa na koszty zatrudnienia.

Ocena stanu **infrastruktury technicznej** pozwala planować przedsięwzięcia gospodarcze, które wymagają przygotowania terenu inwestycyjnego w podstawowe elementy techniczne, takie jak: instalacje przesyłowe: wody, gazu, prądu, a także urządzenia ochrony środowiska w postaci oczyszczalni ścieków.

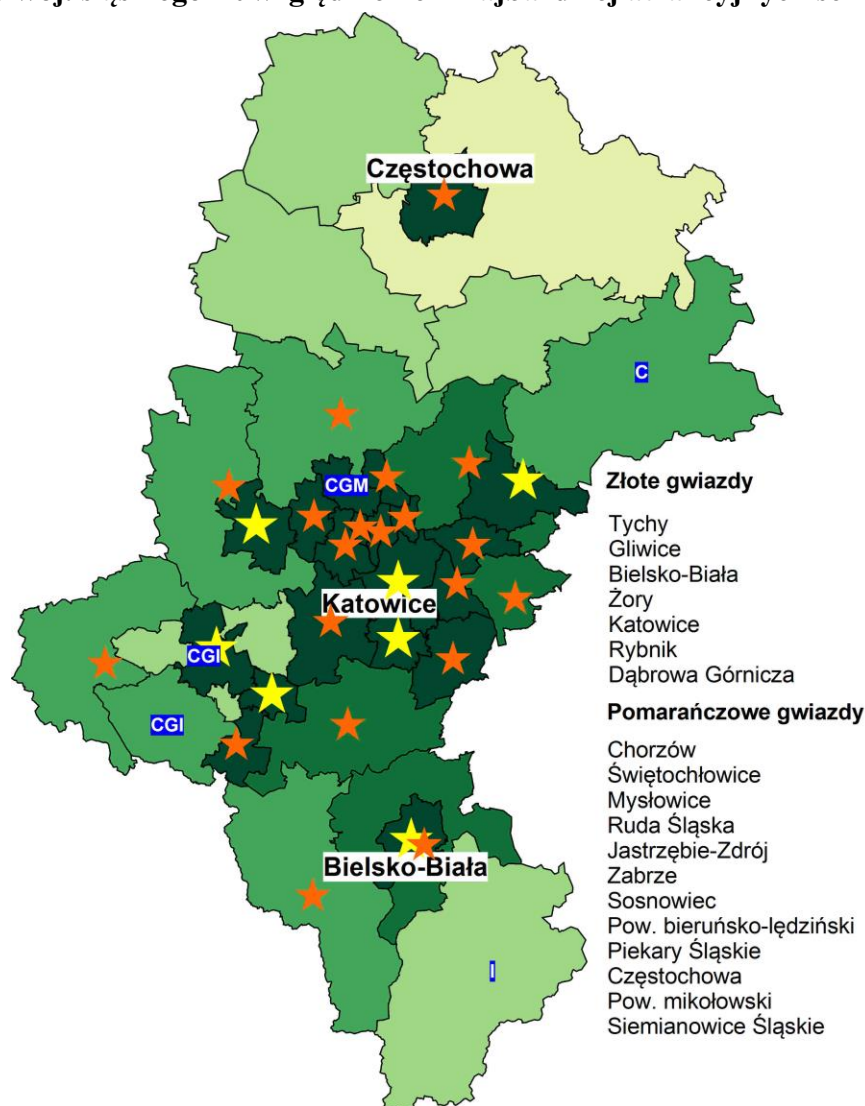
Infrastruktura społeczna oceniana jest przez pryzmat wyposażenia danej lokalizacji w budynki oraz urządzenia decydujące o jakości życia mieszkańców, czy też rozwoju kapitału ludzkiego, poprzez dostęp do edukacji, służby zdrowia, obiektów sportowo-rekreacyjnych, technologii informacyjnych, w tym Internetu.

Sytuacja rynkowa informuje inwestora o chłonności rynku, czyli liczbie potencjalnych konsumentów, a także pośrednio o ich zamożności, czyli możliwości nabywania towarów i usług.

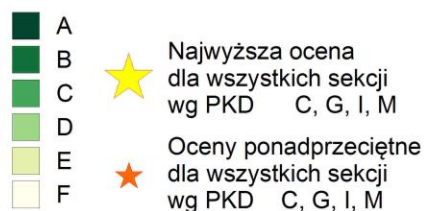
Na potrzeby oceny atrakcyjności lokalizacji usług turystycznych i ich pochodnych, poddano ocenie **uwarunkowania przyrodnicze**, które stanowią jednocześnie istotny element kształtowania jakości życia mieszkańców.

Łączna ocena wszystkich wymienionych elementów w poszczególnych powiatach lub gminach, pokazuje przestrzenne zróżnicowanie atrakcyjności inwestycyjnej w województwie. Dodatkowo prezentowane są wyniki oceny dla poszczególnych obszarów gospodarki, takich jak: przemysł, handel, usługi turystyczne oraz usługi nowoczesne związane z działalnością profesjonalną, naukową oraz techniczną (rysunek 3 i 4). Prezentowane na mapie wyróżnione lokalizacje oznaczono gwiazdami, które wskazują najwyższe oceny, wspomnianych już wyżej poszczególnych warunków prowadzenia działalności gospodarczej.

Rysunek 3. Zróżnicowanie przestrzenne potencjalnej atrakcyjności inwestycyjnej powiatów woj. śląskiego z uwzględnieniem najbardziej atrakcyjnych sekcji

POTENCJALNA ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA POWIATÓW dla gospodarki narodowej w 2012

Oceny ponadprzeciętne dla poszczególnych sekcji wg PKD C, G, I, M

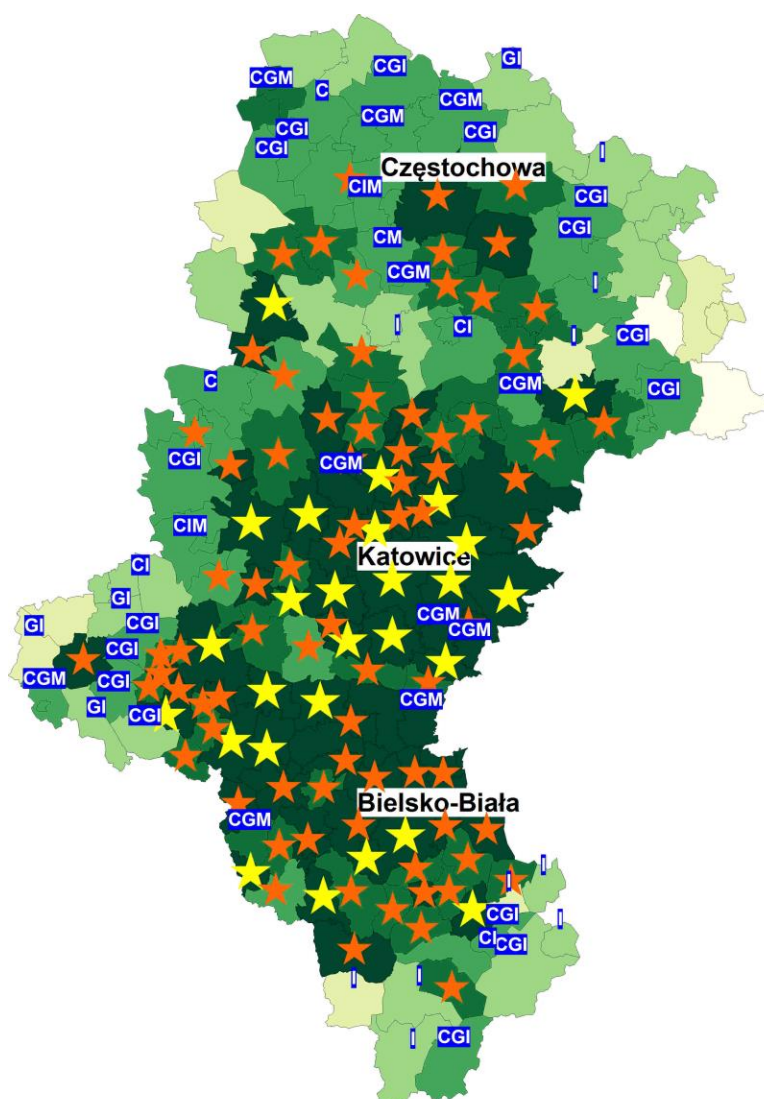
	C	Przemysł
	G	Handel
	I	Hotele i restauracje
	M	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna

Powiaty oznaczone złotą gwiazdą:

Bielsko-Biała, Dąbrowa Górnicza, Gliwice, Katowice, Rybnik, Tychy, Żory

Źródło: opracowanie własne.

Rysunek 4. Zróżnicowanie przestrzenne potencjalnej atrakcyjności inwestycyjnej gmin woj. śląskiego z uwzględnieniem najbardziej atrakcyjnych sekcji

POTENCJALNA ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA GMIN
dla gospodarki narodowej w 2012

★ Najwyższa ocena
dla wszystkich sekcji
wg PKD C, G, I, M

★ Oceny ponadprzeciętne
dla wszystkich sekcji
wg PKD C, G, I, M

Oceny ponadprzeciętne
dla poszczególnych sekcji
wg PKD C, G, I, M

C Przemysł
G Handel
I Hotele i restauracje
M Działalność profesjonalna,
naukowa i techniczna

Gminy oznaczone złotą gwiazdą:

Będzin (m), Bielsko-Biała (m), Bieruń (m), Chorzów (m), Cieszyn (m), Gliwice (m), Jastrzębie-Zdrój (m), Jaworze (w), Jaworzno (m), Katowice (m), Lubliniec (m), Mikołów (m), Mysłowice (m), Ornontowice (w), Pawłowice (w), Piekary Śląskie (m), Rybnik (m), Sosnowiec (m), Suszec (w), Tychy (m), Ustroń (m), Wodzisław Śląski (m), Wry (w), Zabrze (m), Zawiercie (m), Żory (m), Żywiec (m)

Źródło: opracowanie własne.

Gwiazda pomarańczowa oznacza, iż powiat lub gmina uzyskała ponad przeciętną ocenę we wszystkich analizowanych obszarach (gospodarki narodowej, przemysłu, handlu, usług turystycznych oraz usług profesjonalnych) natomiast **gwiazda złota** jest najwyższym wyróżnieniem i oznacza najwyższą ocenę wszystkich analizowanych sekcji gospodarczych w danym powiecie lub gminie.

W grupie powiatów najwyżej ocenione miasta na prawach - **złote gwiazdy** to: Bielsko-Biała, Dąbrowa Górnicza, Gliwice, Katowice, Rybnik, Tychy, Żory, natomiast wyróżnione **gwiazdą pomarańczową** to powiat ziemski będziński, bielski, bieruńsko-lędziński, cieszyński, gliwicki, mikołowski, pszczyński, raciborski, tarnogórski oraz powiat grodzki Chorzów, Częstochowa, Jastrzębie-Zdrój, Jaworzno, Mysłowice, Piekary Śląskie, Ruda Śląska, Siemianowice Śląskie, Sosnowiec, Świętochłowice, Zabrze.

W grupie gmin miejskich najwyżej ocenione, wyróżnione

- **złotą gwiazdą** to miasta: Będzin (m), Bielsko-Biała (m), Bieruń (m), Chorzów (m), Cieszyn (m), Gliwice (m), Jastrzębie-Zdrój (m), Jaworzno (m), Katowice (m), Lubliniec (m), Mikołów (m), Mysłowice (m), Piekary Śląskie (m), Rybnik (m), Sosnowiec (m), Tychy (m), Ustroń (m), Wodzisław Śląski (m), Zabrze (m), Zawiercie (m), Żory (m), Żywiec (m),
- **gwiazdą pomarańczową** to: Czeladź (m), Częstochowa (m), Dąbrowa Górnicza (m), Imielin (m), Kalety (m), Knurów (m), Łaziska Górne (m), Miasteczko Śląskie (m), Myszków (m), Orzesze (m), Pszów (m), Pyskowice (m), Racibórz (m), Radlin * (m), Radzionków (m), Ruda Śląska (m), Rydułtowy (m), Siemianowice Śląskie (m), Sławków (m), Szczyrk (m), Świętochłowice (m), Tarnowskie Góry (m), Wisła (m), Wojkowice (m).

W grupie gmin wiejskich najwyżej ocenione, wyróżnione

- **złotą gwiazdą** to: Jaworze (w), Ornontowice (w), Pawłowice (w), Suszec (w), Wyrzy (w),
- **gwiazdą pomarańczową** to: Bestwina (w), Bobrowniki (w), Bojszowy (w), Boronów (w), Brenna (w), Buczkowice (w), Chybie (w), Czernichów (w), Dębowiec (w), Gaszowice (w), Gierałtowice (w), Goczałkowice-Zdrój (w), Godów (w), Goleszów (w), Herby (w), Jasienica (w), Jejkowice (w), Kamienica Polska (w), Kobiór (w), Kochanowice (w), Kozy (w), Krupski Młyn (w), Lipowa (w), Łękawica (w), Łodygowice (w), Markłowice (w), Mierzęcice (w), Mstów (w), Mszana (w), Olsztyn (w), Ożarówice (w), Pilchowice (w), Poczesna (w), Poraj (w), Porąbka (w), Psary (w), Świerklaniec (w), Świerklany (w), Tworóg (w), Węgierska Górka (w), Wilkowice (w), Wręczyca Wielka (w), Zbrosławice (w), Zebrzydowice (w).

W grupie gmin miejsko-wiejskich wyróżnione

- **gwiazdą pomarańczową** to gminy: Czechowice-Dziedzice (m-w), Czerwionka-Leszczyny (m-w), Łazy (m-w), Ogrodzieniec (m-w), Pszczyna (m-w), Siewierz (m-w), Skoczów (m-w), Strumięń (m-w), Toszek (m-w), Wilamowice (m-w), Żarki (m-w).

4. WSPARCIE INSTYTUCJONALNE INWESTORA I PRZEDSIĘBIORCY W WOJEWÓDZTWIE

Rozwój instytucji otoczenia biznesu w regionie stanowi ważny czynnik jego atrakcyjności inwestycyjnej. Szczególnie istotną rolę odgrywają instytucje wspierające przedsiębiorczość, rozwiązania proinwestycyjne, komercjalizację badań naukowych i innowacyjność przedsiębiorstw.

4.1. INSTYTUCJE OTOCZENIA BIZNESU

Wśród instytucji okołobiznesowych w województwie (z wyłączeniem instytucji naukowo-badawczych), które mają wpływ na rozwój gospodarczy regionu znajdują się m.in. izby gospodarcze, stowarzyszenia, inkubatory przedsiębiorczości, parki technologiczne, centra transferu technologii, ośrodki doradztwa, instytucje finansowe oraz agencje rozwoju.

Dla inwestorów szczególnie ważnym wsparciem jest system regionalnych Centrów Obsługi Inwestora stworzony przez Polską Agencję Informacji i Inwestycji Zagranicznych S.A. w porozumieniu z marszałkami województw dla zapewnienia inwestorom kompleksowej obsługi na poziomie każdego województwa.

W województwie śląskim jest to:

Centrum Obsługi Inwestora działające w strukturze
Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego
<http://invest.slaskie.pl>

Śląskie Centrum Obsługi Inwestora jako Partner PAIiIZ to doskonałe źródło potrzebnych inwestorowi informacji regionalnych, przepisów i aktów prawnych, ofert inwestycyjnych oraz aktualnych danych o gospodarce regionu, jednostka której pracownicy posiadają odpowiednie kwalifikacje do obsługi inwestorów. Personel COI działa według standardów określonych

przez Polską Agencję Informacji i Inwestycji Zagranicznych S.A., został przeszkolony w Agencji i ma zapewnioną stałą pomoc merytoryczną jej pracowników.

Bardzo istotnym narzędziem wspomagającym inwestorów są Specjalne Strefy Ekonomiczne, których zasady działania oraz efekty zostały opisane w dalszej części raportu.

Poniżej prezentujemy szereg wybranych instytucji okołobiznesowych w województwie śląskim, które pracują na rzecz rozwoju przedsiębiorczości, poprzez wspieranie rozwoju nowoczesnych technologii i pobudzanie tworzenia powiązań kooperacyjnych oraz innych form współpracy. Są to:

Izba Gospodarcza Eksporterów i Importerów (<http://www.igei.pl/>)

IGEI jest organizacją samorządu gospodarczego reprezentującą interesy gospodarcze zrzeszonych w niej członków. Izba stwarza przedsiębiorcom regionu wiele możliwości wspomagania rozwoju ich firm. Oferta IGEI obejmuje m.in.: promowanie inicjatyw gospodarczych członków Izby, wspieranie ekspansji na rynki zagraniczne, ułatwianie nawiązywania korzystnych kontaktów biznesowych, usługi szkoleniowe i doradcze, organizację konferencji, opiekę w zakresie public – relations i „obsługi medialnej”.

Izba Przemysłowo-Handlowa w Tarnowskich Górach (<http://www.tarnowskiegory.com.pl/>)

IPH w Tarnowskich Górach jest organizacją samorządu gospodarczego. Do najważniejszych celów działalności Izby zalicza się m.in.: promowanie i wspieranie przedsiębiorczości, reprezentowanie i ochronę członków Izby, współdziałanie z władzami i organami samorządu terytorialnego dla generowania warunków sprzyjających tworzeniu działalności gospodarczej, opiniowanie projektów aktów normatywnych odnoszących się do funkcjonowania życia gospodarczego regionu i kraju, integrację środowiska przedsiębiorców, rozwijanie wzajemnej współpracy, tworzenie warunków do polubownego rozwiązywania sporów (Sąd Arbitrażowy przy IPH), organizowanie kursów, konferencji, szkoleń oraz misji gospodarczych, upowszechnianie zasad przedsiębiorczości wśród młodzieży.

Regionalna Izba Gospodarcza w Katowicach (<http://www.rig.katowice.pl/>)

RIG w Katowicach jest organizacją samorządu gospodarczego zrzeszającą podmioty gospodarcze. Oferta usługowa Izby obejmuje m.in.: informację gospodarczą, organizację i obsługę misji studyjno-gospodarczych, giełd kooperacyjnych, forów gospodarczych, międzynarodowych seminariów problemowych, upowszechnianie krajowych i zagranicznych programów i funduszy wspierania rozwoju przedsiębiorczości, poradnictwo dla inwestorów krajowych i zagranicznych, pośrednictwo w wymianie ofert kooperacyjnych firm członkowskich i kojarzenie z partnerami zagranicznymi, wydawanie świadectw pochodzenia oraz legalizację dokumentów w handlu zagranicznym, działalność promocyjno-reklamową, pomoc w rozstrzygnięciu sporów majątkowych w Sądzie Arbitrażowym.

Regionalne Centrum Biznesu (<http://www.rcb.com.pl>)

RGB jest firmą powołaną do obsługi **Śląskiego Klubu Biznesu**. Zadaniem Centrum jest promocja idei wzajemnej pomocy i wsparcia członków Klubu, integracji środowiska śląskiego biznesu oraz działalności rynkowej zgodnej z zasadami Fair Play (RCB administruje na terenie województwa śląskiego, mazowieckiego i opolskiego Programem Promocji Kultury Przedsiębiorczości "Przedsiębiorstwo Fair Play"). Oferta RGB obejmuje m.in.: usługi szkoleniowe, promocyjne, organizację sympozjów, seminariów, konferencji, misji zagranicznych (połączonych z kojarzeniem ofert gospodarczych i nawiązywaniem nowych kontaktów handlowych) oraz spotkań o charakterze szkoleniowo – edukacyjnym i towarzysko – integracyjnym.

Śląskie Centrum Przedsiębiorczości (<http://www.scp-slask.pl/>)

SCP jest wojewódzką samorządową jednostką organizacyjną działającą w formie jednostki budżetowej. Oferta Centrum obejmuje m.in. udzielanie środków na rozwój firmy w ramach konkursów, usługi informacyjne i doradcze. Centrum oferuje wsparcie dla mikro, małych i średnich przedsiębiorstw poprzez dofinansowanie projektów w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013.

Śląskie Centrum Naukowo-Technologiczne Przemysłu Lotniczego Sp. z o.o. (www.scntpl.pl)

Uruchomione w 2012 roku Centrum jest jednym z najnowocześniejszych w Europie ośrodków wytwarzania struktur kompozytowych w technologii autoklawowej wraz z laboratorium badawczym. Centrum świadczy usługi dla przemysłu lotniczego oraz wdraża technologie stosowane w lotnictwie w innych branżach, np. w przemyśle jachtowym, motoryzacji, kolejnictwie i energetyce wiatrowej. W skład Centrum wchodzi Laboratorium struktur kompozytowych (projektowanie i wytwarzanie kompletnych struktur kompozytowych lub ich elementów) oraz Laboratorium badań materiałów (próby statyczne i zmęzeniowe kompletnych konstrukcji lub ich elementów).

Częstochowski Park Przemysłowo-Technologiczny (<http://czpp.com.pl/czestochowski-park-przemyslowo-technologiczny>)

Podmiotem zarządzającym CzPPT jest Agencja Rozwoju Regionalnego w Częstochowie S.A. Park utworzono w odpowiedzi na potrzeby przedsiębiorców dotyczące nowoczesnej infrastruktury technicznej oferowanej na atrakcyjnych warunkach. Oferta CzPPT obejmuje m.in.: wynajem powierzchni biurowych, magazynowych i hal produkcyjnych. Na terenie Parku działa Centrum Konferencyjno-Szkoleniowe oraz Centrum Transferu Technologii (CTT prowadzi obsługę transferu technologii dla przedsiębiorstw z różnych branż, w szczególności dla firm z sektora energetycznego i branż pokrewnych).

Śląski Park Przemysłowo-Technologiczny w Rudzie Śląskiej (<http://sppt.pl/>)

Oferta SPPT obejmuje m.in.: zagospodarowanie i sprzedaż nieruchomości, wynajem i zarządzanie nieruchomościami, działalność związaną z organizacją targów i wystaw. Teren Parku stanowi ponad 1000 ha powierzchni inwestycyjnych, dobrze skomunikowanych i położonych w centrum aglomeracji śląskiej. W Parku działa Laboratorium Geodezji oferujące

skanowanie przestrzenne oraz wykonywanie pomiarów geodezyjno-kartograficznych. ŚPPT jest koordynatorem Klastra Budowlanego „Szkody Górnicze”, którego celem jest podjęcie działań zmierzających do minimalizowania negatywnych skutków szkód górniczych.

Park Naukowo-Technologiczny Euro-Centrum Sp. z o.o. w Katowicach (www.euro-centrum.com.pl/park-naukowo-technologiczny)

Park koncentruje swoją działalność na rozwoju technologii energooszczędnych oraz poszanowaniu energii, zwłaszcza w budownictwie. Oferta Centrum obejmuje m.in.: wynajem powierzchni (pomieszczenia administracyjno-biurowe, wystawiennicze, laboratoria technologiczne, Data Center, sale konferencyjno-szkoleniowe) w budynku pasywnym stworzonym dla innowacyjnych firm prowadzących działalność badawczą i rozwojową wokół OZE oraz IT; usługi szkoleniowe, doradcze, edukacyjne, pomoc w komercjalizacji wyników badań naukowych. Park wspiera finansowo tworzenie firm technologicznych przez zaangażowanie kapitałowe w nowe spółki. Na terenie Parku funkcjonuje Obserwatorium Technologii i Rynku (Obserwatorium Specjalistyczne Energetyka), Centrum Testowania Systemów Solarnych, Laboratorium Inteligentnych Sieci Energetycznych, Laboratorium Właściwości Ciepłych Budynków (mobilne), Laboratorium Procesów w Budownictwie Energooszczędnym (stacjonarne). Park wynajduje partnerów i animuje wspólne przedsięwzięcia naukowo-biznesowe jednostek skupionych w ramach Euro-Centrum Klastra Technologii Energooszczędnych.

Górnośląska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. (<http://www.garr.pl/>)

Misją GARR S.A. jest świadczenie usług na rzecz rozwoju województwa śląskiego poprzez współudział w opracowaniu koncepcji, programów i projektów samorządu terytorialnego, wykorzystywanie dostępnych programów pomocowych, przyciąganie inwestorów oraz promocję regionu. Oferta Agencji obejmuje m.in. obsługę i realizację krajowych i zagranicznych programów i projektów w celu opracowywania aplikacji o środki pomocowe, usługi informacyjne, szkoleniowe (Śląskie Centrum Szkoleniowe przy GARR S.A.), doradcze i finansowe (Fundusz Pożyczkowy). W strukturze GARR S.A. funkcjonuje Regionalne Centrum Obsługi Inwestora (RCOI), którego celem jest działanie na rzecz promocji województwa śląskiego poprzez wsparcie napływu inwestycji zewnętrznych, w tym zagranicznych.

4.2. EFEKTY FUNKCJONOWANIA SPECJALNYCH STREFY EKONOMICZNYCH W WOJEWÓDZTWIE ŚLĄSKIM

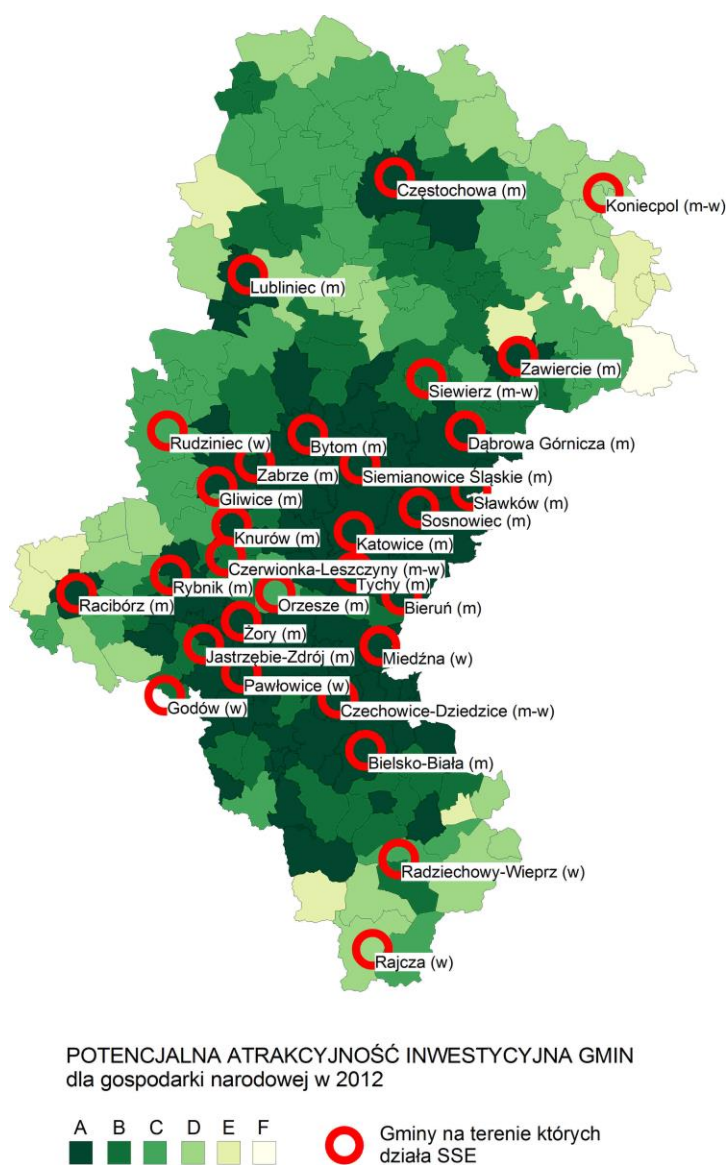
Na terenie województwa śląskiego funkcjonuje Katowicka Specjalna Strefa Ekonomiczna. Do końca 2012 r. strefa swoim zasięgiem obejmowała nieruchomości położone na terenie 20 miast i 10 gmin - zob. rys. 5.

Większość terenów strefowych powołano w 1996 r. Przedsiębiorstwa strefowe działające w regionie poniosły do końca 2012 r. nakłady inwestycyjne na łączną kwotę 20,2 mld zł, co

stanowi 22% wszystkich nakładów inwestycyjnych poniesionych w SSE w Polsce. W tym samym okresie przedsiębiorstwa strefowe utworzyły 38,5 tys. nowych miejsc pracy w regionie, co stanowi 20% wszystkich nowych miejsc pracy utworzonych w strefach (tab. 3 w Aneksie).

Największe inwestycje w specjalnych strefach ekonomicznych na terenie Śląska skoncentrowały się w Gliwicach, Tychach, Bielsku-Białej, Dąbrowie Górniczej, Częstochowie i Sosnowcu. Wiąże się to głównie z napływem inwestycji z branży motoryzacyjnej. Inwestycje zrealizowały tu takie koncerny jak General Motors Manufacturing Poland (2,8 mld zł), Isuzu Motors Polska (0,6 mld zł), Fiat Auto Poland, Fiat Powertrain Technologies Poland Sp. z o.o. (2,2 mld zł), Lear Corporation Poland II, Automotive Lighting Polska.

Rys. 5. Rozmieszczenie specjalnych stref ekonomicznych na terenie województwa śląskiego

Źródło: Opracowanie własne.

Na tereny Katowickiej SSE w granicach województwa śląskiego zakłada się pozyskiwanie inwestycji produkcyjnych, przede wszystkim zaawansowanych technologicznie i realizowanych we współpracy z instytucjami naukowymi oraz inwestycji usługowych zajmujących się gromadzeniem i przetwarzaniem danych. Ponadto preferowane są inwestycje, których profil działalności pozwoli wykorzystać już wykwalifikowaną kadrę pracowniczą i potencjał absolwentów wyższych uczelni.

4.3. GMINA NA 5!

Studenckie Koło Naukowe Przedsiębiorczości i Analiz Regionalnych, działające przy Instytucie Przedsiębiorstwa Szkoły Głównej Handlowej po raz kolejny opublikowało wyniki raportu z badania jakości obsługi potencjalnych inwestorów przez urzędy gmin. Przedmiotem badań jakościowych nad atrakcyjnością inwestycyjną jest ocena stron internetowych oraz kontaktu elektronicznego w wersji polsko - i anglojęzycznej z urzędami gmin, przy wykorzystaniu metody tajemniczego klienta (ang. *mystery client*). Ocenę poziomu obsługi inwestora przy wykorzystaniu elektronicznych narzędzi komunikacji stanowi suma badanych elementów. Wyróżniające się jednostki samorządu terytorialnego otrzymują tytuł Gmina na 5!. W tegorocznej edycji na potrzeby rankingu ocenie poddano wszystkie gminy klasy A i B wg rankingu PAI 2012.

W efekcie przeprowadzonej oceny tytułem "Gminy na 5!" wyróżniono 59 gmin, z czego 9 z terenu województwa śląskiego: Katowice (m), Rydułtowy (m), Bytom (m), Godów (m-w), Dąbrowa Górnicza (m), Radzionków (m), Wodzisław Śląski (m), Ruda Śląska (m), Mysłowice (m).

Spośród nagrodzonych gmin z województwa śląskiego wszystkie za wyjątkiem Radzionkowa oraz Wodzisławia Śląskiego posiadają ponadprzeciętne oceny witryn internetowych oraz bardzo dobre oceny odpowiedzi na list inwestora w języku polskim. Warto zwrócić uwagę, że prawie połowa gmin odpowiedziała również bardzo dobrze na zapytanie od zagranicznego inwestora, spośród których dwie odpowiedzi były perfekcyjne (Katowice oraz Wodzisław Śląski). Tytuł Gmina na 5! został ponownie przyznany gminom: Katowice, Godów, Dąbrowa Górnicza, Radzionków, Wodzisław Śląski oraz Ruda Śląska

ANEKS

Tabela 1. POTENCJALNA ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA WOJEWÓDZTW DLA GOSPODARKI NARODOWEJ ORAZ WYBRANYCH SEKCJI

	PAI1_GN	PAI1_GN	PAI1_C	PAI1_G	PAI1_I	PAI1_M
Województwo	Gospodarka narodowa	Gospodarka narodowa	Przemysł	Handel	Hotele i restauracje	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
Województwa						
DOLNOŚLĄSKIE	0,39	A	A	A	B	A
KUJAWSKO-POMORSKIE	0,29	C	C	E	D	D
LUBELSKIE	0,17	F	F	F	F	F
LUBUSKIE	0,23	E	E	D	C	D
ŁÓDZKIE	0,29	C	C	D	E	D
MAŁOPOLSKIE	0,32	C	C	B	B	C
MAZOWIECKIE	0,4	A	A	A	A	A
OPOLSKIE	0,22	E	E	D	E	D
PODKARPACKIE	0,23	E	E	E	E	D
PODLASKIE	0,2	F	F	F	E	E
POMORSKIE	0,34	B	C	B	A	B
ŚLĄSKIE	0,41	A	A	B	C	A
ŚWIĘTOKRZYSKIE	0,16	F	F	F	F	F
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	0,24	E	E	C	C	E
WIELKOPOLSKIE	0,31	C	C	C	D	B
ZACHODNIOPOMORSKIE	0,34	B	B	B	A	B

Źródło: Opracowanie na podstawie wyników badań statutowych Kolegium Nauk o Przedsiębiorstwie, pod kierunkiem H. Godlewskiej – Majkowskiej

Tabela 2. POTENCJALNA ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA POWIATÓW WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO W DLA GOSPODARKI NARODOWEJ ORAZ WYBRANYCH SEKCJI

Powiat	PAI1_GN	PAI1_GN	PAI1_C	PAI1_G	PAI1_I	PAI1_M
	Gospodarka narodowa	Gospodarka narodowa	Przemysł	Handel	Hotele i restauracje	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
Powiaty						
m. Tychy	0,353	A	A	A	A	A
m. Gliwice	0,345	A	A	A	A	A
m. Chorzów	0,344	A	A	A	B	A
m. Bielsko-Biała	0,337	A	A	A	A	A
m. Żory	0,336	A	A	A	A	A
m. Katowice	0,332	A	A	A	A	A
m. Świętochłowice	0,330	A	A	A	C	A
m. Rybnik	0,330	A	A	A	A	A
m. Dąbrowa Górnicza	0,329	A	A	A	A	A
m. Mysłowice	0,326	A	A	A	B	A
m. Ruda Śląska	0,319	A	A	A	C	A
m. Jastrzębie-Zdrój	0,316	A	A	A	B	A
m. Zabrze	0,310	A	A	A	B	A
m. Sosnowiec	0,310	A	A	B	B	A
bieruńsko-lędziński	0,306	A	A	A	A	B
m. Piekary Śląskie	0,306	A	A	A	B	B
m. Bytom	0,302	A	B	A	E	A
m. Częstochowa	0,301	A	A	B	B	A
mikołowski	0,299	A	A	B	A	A
m. Siemianowice Śląskie	0,295	A	B	A	C	A
pszczyński	0,293	B	B	B	B	B
m. Jaworzno	0,286	B	B	C	C	B
będziński *	0,277	B	B	B	B	C
bielski	0,270	B	B	B	C	C
tarnogórski	0,267	C	B	B	B	C
gliwicki	0,266	C	C	C	C	C
cieszyński	0,262	C	C	B	B	C
raciborski	0,256	C	C	C	C	C
wodzisławski	0,249	C	C	C	C	D
zawierciański	0,243	C	C	D	D	D

Źródło: opracowanie na podstawie wyników badań statutowych Kolegium Nauk o Przedsiębiorstwie, pod kierunkiem H. Godlewskiej – Majkowskiej

Tabela 3. POTENCJALNA ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA GMIN WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO W DLA GOSPODARKI NARODOWEJ ORAZ WYBRANYCH SEKCJI

Gmina	PAI1_GN	PAI1_GN	PAI1_C	PAI1_G	PAI1_I	PAI1_M
	Gospodarka narodowa	Gospodarka narodowa	Przemysł	Handel	Hotele i restauracje	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
Gminy miejskie						
Chorzów (m)	0,285	A	A	A	A	A
Świętochłowice (m)	0,276	A	A	A	C	A
Knurów (m)	0,267	A	A	A	B	A
Żory (m)	0,266	A	A	A	A	A
Tychy (m)	0,266	A	A	A	A	A
Gliwice (m)	0,264	A	A	A	A	A
Bielsko-Biała (m)	0,264	A	A	A	A	A
Łaziska Górne (m)	0,264	A	A	A	B	A
Radzionków (m)	0,261	A	A	A	C	A
Ruda Śląska (m)	0,260	A	A	A	B	A
Jastrzębie-Zdrój (m)	0,259	A	A	A	A	A
Czeladź (m)	0,259	A	A	A	B	A
Będzin (m)	0,257	A	A	A	A	A
Rybnik (m)	0,256	A	A	A	A	A
Siemianowice Śląskie (m)	0,256	A	A	A	B	A
Radlin (m)	0,255	A	A	A	B	A
Cieszyn (m)	0,255	A	A	A	A	A
Katowice (m)	0,254	A	A	A	A	A
Mysłowice (m)	0,254	A	A	A	A	A
Piekary Śląskie (m)	0,252	A	A	A	A	A
Sosnowiec (m)	0,252	A	A	A	A	A
Mikołów (m)	0,251	A	A	A	A	A
Bytom (m)	0,249	A	A	A	D	A
Zawiercie (m)	0,248	A	A	A	A	A
Racibórz (m)	0,245	A	A	A	B	A
Bieruń (m)	0,245	A	A	A	A	A
Pyskowice (m)	0,245	A	A	A	B	A
Zabrze (m)	0,245	A	A	A	A	A
Częstochowa (m)	0,243	A	A	A	B	A
Dąbrowa Górnicza (m)	0,240	A	A	A	B	A
Żywiec (m)	0,238	A	A	A	A	A
Wojkowice (m)	0,238	A	A	A	C	A
Tarnowskie Góry (m)	0,238	A	A	A	B	A
Lędziny (m)	0,234	A	A	A	D	A
Wodzisław Śląski (m)	0,232	A	A	A	A	A
Jaworzno (m)	0,231	A	A	A	A	A

Imielin (m)	0,229	A	A	B	C	A
Ustroń (m)	0,228	A	A	A	A	A
Rydułtowy (m)	0,228	A	A	A	B	A
Sławków (m)	0,227	A	A	A	A	B
Lubliniec (m)	0,227	A	A	A	A	A
Wisła (m)	0,224	A	A	A	A	B
Miasteczko Śląskie (m)	0,217	B	B	B	B	B
Pszów (m)	0,212	B	B	A	B	C
Myszków (m)	0,212	B	B	B	B	B
Szczyrk (m)	0,210	B	B	A	A	B
Kalety (m)	0,205	B	B	B	B	C
Poręba (m)	0,199	C	C	C	D	B
Orzesze (m)	0,197	C	C	C	C	B
Gminy wiejskie						
Pawłowice (w)	0,260	A	A	A	A	A
Ornontowice (w)	0,256	A	A	A	A	A
Goczałkowice-Zdrój (w)	0,248	A	A	A	B	A
Suszec (w)	0,241	A	A	A	A	A
Bestwina (w)	0,238	A	A	A	B	A
Kozy (w)	0,237	A	A	A	B	A
Świerklany (w)	0,236	A	A	A	B	A
Jasienica (w)	0,235	A	A	A	A	B
Wiry (w)	0,229	A	A	A	A	A
Jaworze (w)	0,229	A	A	A	A	A
Zebrzydowice (w)	0,226	A	A	A	B	B
Bobrowniki (w)	0,226	A	A	A	B	B
Miedźna (w)	0,226	A	A	B	D	A
Ożarówce (w)	0,223	A	A	B	A	B
Porąbka (w)	0,222	A	A	A	B	B
Krupski Młyn (w)	0,222	A	A	A	A	B
Chełm Śląski (w)	0,222	A	A	B	D	A
Olsztyn (w)	0,221	A	A	B	A	B
Psary (w)	0,221	A	A	B	A	B
Buczkowice (w)	0,220	A	B	B	C	B
Czernichów (w)	0,219	B	A	B	A	B
Chybie (w)	0,219	B	B	B	C	B
Mszana (w)	0,218	B	B	B	C	B
Poczesna (w)	0,217	B	B	C	C	A
Herby (w)	0,217	B	B	A	B	C
Wilkowice (w)	0,217	B	B	B	B	A
Godów (w)	0,216	B	B	B	B	C
Poraj (w)	0,214	B	B	B	B	B
Kamienica Polska (w)	0,214	B	B	B	A	C
Gierałtowice (w)	0,213	B	B	B	A	C
Łękawica (w)	0,210	B	B	B	A	C

Świerklaniec (w)	0,210	B	B	C	A	B
Mierzęcice (w)	0,209	B	B	B	A	B
Bojszowy (w)	0,209	B	B	C	C	B
Jejkowice (w)	0,209	B	B	B	C	C
Lipowa (w)	0,207	B	B	B	B	C
Brenna (w)	0,207	B	B	B	A	C
Dębowiec (w)	0,206	B	B	C	C	B
Łodygowice (w)	0,206	B	B	B	C	C
Gaszowice (w)	0,204	B	B	B	C	C
Markłowice (w)	0,204	B	B	B	C	C
Hażlach (w)	0,203	B	C	C	D	B
Węgierska Górka (w)	0,203	B	B	B	A	C
Zbrosławice (w)	0,202	B	B	B	C	C
Mstów (w)	0,202	B	B	C	C	C
Kochanowice (w)	0,202	B	B	B	A	C
Kobiór (w)	0,202	B	B	C	A	B
Lyski (w)	0,200	C	B	C	B	D
Wręczyca Wielka (w)	0,198	C	C	C	C	C
Goleszów (w)	0,197	C	C	C	C	C
Janów (w)	0,196	C	C	C	A	D
Miedźno (w)	0,196	C	C	C	C	D
Boronów (w)	0,196	C	C	C	B	C
Przystajń (w)	0,195	C	C	C	C	D
Panki (w)	0,195	C	C	C	C	D
Rędziny (w)	0,195	C	B	B	C	D
Kroczyce (w)	0,195	C	C	C	A	D
Starcza (w)	0,194	C	C	C	D	C
Mykanów (w)	0,193	C	C	C	D	C
Rudziniec (w)	0,193	C	C	C	A	D
Lubomia (w)	0,192	C	C	C	C	D
Pilchowice (w)	0,192	C	C	C	C	C
Świnna (w)	0,191	C	C	C	B	D
Przyrów (w)	0,190	C	C	C	C	D
Tworóg (w)	0,190	C	C	C	C	C
Ujsoły (w)	0,189	C	C	C	A	E
Wielowieś (w)	0,189	C	C	D	D	D
Kornowac (w)	0,188	C	C	C	C	D
Konopiska (w)	0,186	C	C	D	D	C
Niegowa (w)	0,183	C	D	D	C	D
Radziechowy-Wieprz (w)	0,182	C	C	D	C	D
Opatów (w)	0,182	C	C	D	D	D
Gminy miejsko-wiejskie						
Skoczów (m-w)	0,244	A	A	A	B	A
Wilamowice (m-w)	0,231	A	A	A	C	A
Pszczyna (m-w)	0,226	A	A	B	B	A

Strumień (m-w)	0,221	A	A	B	B	B
Czechowice-Dziedzice (m-w)	0,220	A	A	A	B	A
Ogrodzieniec (m-w)	0,217	B	B	B	A	B
Łazy (m-w)	0,210	B	B	B	B	C
Siewierz (m-w)	0,206	B	B	C	B	B
Czerwionka-Leszczyny (m-w)	0,204	B	B	B	B	C
Żarki (m-w)	0,203	B	B	B	C	C
Krzepice (m-w)	0,201	B	B	C	D	C
Toszek (m-w)	0,198	C	C	C	C	C
Pilica (m-w)	0,194	C	C	C	C	D
Krzanowice (m-w)	0,193	C	C	B	D	C
Kłobuck (m-w)	0,191	C	C	C	D	C
Koziegłowy (m-w)	0,184	C	C	D	B	D
Sośnicowice (m-w)	0,183	C	C	D	A	C
Blachownia (m-w)	0,183	C	C	D	C	C

(m) – gmina miejska, (w) – gmina wiejska, (m-w) – gmina miejsko-wiejska

Źródło: jak do tab. 1.

Uwaga: wszystkie wskaźniki w raporcie zostały policzone w oparciu o najbardziej aktualne dane z Banku Danych Lokalnych (2014).

Tabela 4. EFEKTY FUNKCJONOWANIA SPECJALNYCH STREF EKONOMICZNYCH NA KONIEC 2013 R.

Nazwa SSE	Powiat, gmina	Skumulowane nakłady inwestycyjne na koniec 2013 r. w mln zł	Liczba nowych miejsc pracy na koniec 2013 r.	Sektory wiodące (co najmniej 20% udziału w nowych inwestycjach)
Katowicka	Powiat częstochowski (m-w) Koniecpol	0,00		brak branży wiodącej
Katowicka	Powiat m. Częstochowa (m) Częstochowa	1 195,58	1 947	wyroby z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych, pojazdy samochodowe (z wyłączeniem motocykli), przyczepy i naczepy
Katowicka	Powiat bielski (m-w) Czechowice-Dziedzice	4,15	14	papier i wyroby z papieru
Katowicka	Powiat żywiecki (w) Radziechowy-Wieprz	0,00		brak branży wiodącej
Katowicka	Powiat żywiecki (w) Rajcza	0,00		brak branży wiodącej
Katowicka	Powiat m. Bielsko-Biała (m) Bielsko-Biała	3 461,67	4 062	pojazdy samochodowe (z wyłączeniem motocykli), przyczepy i naczepy
Katowicka	Powiat będziński (m-w) Siewierz	151,12	590	urządzenia elektryczne i nonelektryczny sprzęt gospodarstwa domowego
Katowicka	Powiat będziński (m) Sławków	21,68	9	magazynowanie i usługi wspomagające transport
Katowicka	Powiat gliwicki (m) Knurów	0,00		brak branży wiodącej

Katowicka	Powiat gliwicki (w) Rudziniec	1,35	74	pojazdy samochodowe (z wyłączeniem motocykli), przyczepy i naczepy
Katowicka	Powiat lubliniecki (m) Lubliniec	0,00		brak branży wiodącej
Katowicka	Powiat mikołowski (m) Orzesze	98,97	55	wyroby z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych
Katowicka	Powiat pszczyński (w) Miedźna	0,00		brak branży wiodącej
Katowicka	Powiat pszczyński (w) Pawłowice	187,91	475	urządzenia elektryczne i nonelektryczny sprzęt gospodarstwa domowego
Katowicka	Powiat bieruńsko-lędziański (m) Bieruń	0,00		brak branży wiodącej
Katowicka	Powiat zawierciański (m) Zawiercie	37,82	81	wyroby metalowe gotowe, z wyłączeniem maszyn i urządzeń
Katowicka	Powiat m. Bytom (m) Bytom	0,00		brak branży wiodącej
Katowicka	Powiat m. Dąbrowa Górnicza (m) Dąbrowa Górnicza	1 599,27	1 951	wyroby z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych, pojazdy samochodowe (z wyłączeniem motocykli), przyczepy i naczepy
Katowicka	Powiat m. Gliwice (m) Gliwice	7 129,43	11 462	wyroby z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych, pojazdy samochodowe (z

				wyłączeniem motocykli), przyczepy i naczepy
Katowicka	Powiat m. Katowice (m) Katowice	206,40	2 177	maszyny i urządzenia, gdzie indziej niesklasyfikowane, usługi związane z oprogramowaniem i doradztwem w zakresie informatyki i usługi powiązane
Katowicka	Powiat m. Siemianowice Śląskie (m) Siemianowice Śląskie	411,51	1 075	pojazdy samochodowe (z wyłączeniem motocykli), przyczepy i naczepy
Katowicka	Powiat m. Sosnowiec (m) Sosnowiec	1 284,55	3 072	wyroby metalowe gotowe, z wyłączeniem maszyn i urządzeń, pojazdy samochodowe (z wyłączeniem motocykli), przyczepy i naczepy
Katowicka	Powiat m. Tychy (m) Tychy	3 494,62	8 716	pojazdy samochodowe (z wyłączeniem motocykli), przyczepy i naczepy
Katowicka	Powiat m. Zabrze (m) Zabrze	169,90	491	urządzenia elektryczne i nieelektryczny sprzęt gospodarstwa domowego, maszyny i urządzenia, gdzie indziej niesklasyfikowane
Katowicka	Powiat raciborski (m) Racibórz	1,63	1	maszyny i urządzenia, gdzie indziej niesklasyfikowane, meble

Katowicka	Powiat rybnicki (m-w) Czerwionka-Leszczyny	12,56	198	wyroby metalowe gotowe, z wyłączeniem maszyn i urządzeń
Katowicka	Powiat wodzisławski (w) Godów	40,70	31	metale, wyroby metalowe gotowe, z wyłączeniem maszyn i urządzeń
Katowicka	Powiat m. Jastrzębie-Zdrój (m) Jastrzębie-Zdrój	18,71	150	wyroby z gumy i tworzyw sztucznych
Katowicka	Powiat m. Rybnik (m) Rybnik	151,72	62	chemikalia i wyroby chemiczne
Katowicka	Powiat m. Żory (m) Żory	603,02	1 778	artykuły spożywcze, wyroby z gumy i tworzyw sztucznych

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Gospodarki.

Oznaczenia: (m) - miasto, (m-w) gmina miejsko-wiejska, (w) gmina wiejska

Tłumaczenie oraz redakcja raportu: Magdalena Senderowska, Paulina Mechło